

Voorwoord

Dit is de eerste editie van onze raadsnieuwsbrief over de opvang van vluchtelingen in Gouda. Deze periodieke update is bedoeld om u als raadsleden op de hoogte te houden van de recente ontwikkelingen op dit gebied. De nieuwsbrief zal vanaf nu vier keer per jaar verschijnen.

Opvang Asielzoekers

In de regio Gouda worden er, in lijn met de bestuursovereenkomst met het COA, de komende vijf jaar maximaal 350 asielzoekers gehuisvest in de Molenwiek aan de Groningenweg 6, waarvan 50 alleenreizende minderjarige vluchtelingen. Momenteel zijn er 208 beschikbare plekken in de woonunits die geplaatst zijn op het parkeerterrein van het AZC Molenwiek. In oktober 2023 verbleven er in totaal 203 asielzoekers, waarvan 126 in procedure en 77 statushouders, waarvan 3 aan Gouda gekoppeld.

De verbouwing van het kantoorpand van Molenwiek heeft enige vertraging opgelopen door de vondst van asbest, dat inmiddels is verwijderd. De planning voor de verbouwing is nu verschoven naar het vierde kwartaal van 2024. Gedurende deze periode zal er geen activiteitenruimte beschikbaar zijn voor ontspanning, ontmoeting, Nederlandse les en trainingen. Het COA heeft een vergunning aangevraagd om het naastgelegen pand aan de Groningerweg 8 tijdelijk in te zetten als activiteitenruimte.



Activatie Bewoners Molenwiek

'Pilot iedereen doet mee'

Sinds de komst van de hotelboot in Gouda is – mede op verzoek van de raad – ingezet op het activeren van de bewoners. Dit is verder uitgebreid op het AZC. In augustus 2023 is in samenwerking met het COA de pilot 'iedereen doet mee' gestart. Binnen deze pilot worden de bewoners van het AZC actief geholpen naar vrijwilligerswerk, leerervaringsplekken en/of stages en waar mogelijk betaald werk.

Als onderdeel van de pilot is per oktober de zogenaamde 'meedoenbalie¹' op het AZC geopend. Hier kunnen bewoners terecht voor een gesprek met een programmabegeleider vanuit het COA die hen verder helpt naar voornamelijk activiteiten zoals sport, recreatie en vrijwilligerswerk. In aanvulling hierop zijn vanuit de pilot een werkconsulent en een 'goudse liaison' aanwezig, die actief bewoners op maat koppelen aan werkgevers voor leerervaringsplekken en of stages en waar mogelijk betaald werk.

'AZC plus'

Er zijn met het COA afspraken gemaakt om in gezamenlijkheid te onderzoeken of het mogelijk is op de Molenwieklocatie een 'AZC- plus' te realiseren. Bij de 'plus' kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een unieke mix van wonen, werken, onderwijs en ontmoeten dat tevens bijdraagt aan een goede inburgering van de asielzoekers. Door de vertraging in de bouw van het kantoorpand de Molenwiek (waardoor er geen ruimte is voor een 'AZC plus'), wordt onderzocht of er in de tussentijd op een andere plek in de buurt van het AZC een 'AZC plus' kan worden gerealiseerd.

'Versnelde inschrijving'

Vanaf december zullen 2 extra medewerkers starten bij afdeling Burgerzaken die o.a. aan de slag gaan met een pilot ten aanzien van het versneld verkrijgen van BSN voor de bewoners van het AZC die daar recht op hebben.

Communicatie met Omgeving

De klankbordgroep met omwonenden, die van december 2022 tot oktober 2023 maandelijks bijeenkwam, heeft de frequentie verlaagd naar eens per kwartaal vanwege de tevredenheid over de opvang. De groep blijft direct betrokken bij de communicatie met omwonenden.

¹ <https://www.coa.nl/nl/meedoen>

Opvang Oekraïense ontheemden

De opvang van Oekraïense ontheemden in Nederland verloopt over het algemeen positief, ondanks het landelijke tekort aan opvangplekken. Vanaf januari 2024 wordt het staatsnoodrecht vervangen door de 'Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne', waarbij de opvangtaak verschuift van de burgemeester naar het College van Burgemeester & Wethouders. De Tijdelijke Werkorganisatie Opvang Vluchtelingen (TWOV) blijft actief, gefaciliteerd door de Veiligheidsregio met een Rijksvergoeding.

Op de Blokkerlocatie zijn 272 plekken beschikbaar, waar op dit moment 255 Oekraïense vluchtelingen verblijven, zowel vrouwen, mannen en kinderen. Daarnaast zijn er 86 ontheemden ondergebracht bij gastgezinnen. De gemeente Gouda heeft een taakstelling van 309 opvangplekken, die per 1 februari 2024 wordt verhoogd naar 331 plekken. Met de plaatsing van nieuwe woonunits op het parkeerterrein van de Blokkerlocatie voldoet de gemeente aan de nieuwe taakstelling. Vanaf begin december zijn de units bewoond.



Verder is er aandacht voor de leefbaarheid in het Blokkerpand, zo zijn er geluidisolatieverbeteringen aangebracht en wordt mogelijke toevoeging van douches op de verdiepingen overwogen. Het buitenterrein wordt aangepast met gras en een groter speeltuintje.

Per 1 oktober hebben 5 gemeenten (Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Boskoop, Krimpenerwaard en Waddinxveen) de verantwoordelijkheid overgenomen van de GGD voor het organiseren van de eerstelijnszorg voor de Oekraïense ontheemden in de Blokkerlocatie. Er is een nieuw gezamenlijk eerstelijns zorgproces ingericht: een combinatie van een digitaal zorgaanbod via een speciale app en een fysiek spreekuur op de HAP Gouda. Op deze manier wordt een uitgebreidere mogelijkheid tot eerstelijns zorg geboden dan voorheen. In geval van nood altijd een arts in de buurt oproepbaar.

Voor psychosociale zorg kan men gebruik maken van zowel het sociaal team als vluchtelingenwerk, die (twee)wekelijks op locatie aanwezig zijn. Voor vragen, zorgen en klachten kunnen bewoners van de blokkerlocatie terecht bij de locatiemanagers en woonbegeleiders op locatie. Daarnaast zijn er vertrouwenspersonen aangesteld waar bewoners terecht kunnen voor zaken die ze niet durven, kunnen of willen delen met de medewerkers op locatie. Ook zijn er gastvrouwen aanwezig die beschikbaar zijn om in de eigen taal te helpen met vragen, opmerkingen en mededelingen. Daarnaast zijn op de Blokkerlocatie zowel een ideeën- als een klachtenbus neergezet. Hier kunnen bewoners (desgewenst anoniem) hun ideeën en klachten kwijt.

Onder leiding van een vrijwilligerscoördinator worden meerdere activiteiten georganiseerd voor jong en oud, zoals excursies naar musea, wandel- en fietsuitjes, een kinderkoor en Engelse les. Het aanbod van Nederlandse les is versterkt en er zijn zes groepen gestart met een taaltraject.

Werkende volwassenen ontvangen geen leefgeld, terwijl degenen zonder betaald werk leefgeld van de gemeente krijgen. Op de Blokkerlocatie wonen ook 24 zogenaamde derdelanders, waarvan de tijdelijke bescherming is bevroren tot een uitspraak van de Raad van State in een hoger beroep. Tot die tijd vallen zij onder de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO)

Statushouders

In het kader van de huisvesting van statushouders had Gouda voor het jaar 2023 de verantwoordelijkheid om in totaal 204 statushouders te huisvesten. Deze taakstelling is begin november door de Rijksoverheid verlaagd naar 163. Mede hierdoor heeft Gouda de taakstelling voor 2023 ruim gehaald. De taakstelling voor de eerste helft van 2024 is vastgesteld op 79 statushouders. Hiervan heeft Gouda door de bijgestelde verlaging al 53 plekken ingevuld.

In de week van 6 november hebben de 11 jongeren met status hun intrek genomen in de kleinschalige opvanglocatie aan het Crabethpark 38. Naast de normale gewenning aan een nieuwe leefomgeving en het regelen van allerlei praktische zaken, heeft er ook een intakegesprek plaatsgevonden met het ISK (waar zij binnenkort zullen starten) en is de buurt langs geweest voor een kennismaking. De jongeren zijn zeer dankbaar dat zij een veilige thuishaven hebben bereikt.

Bijbehorende taken

Op onze Goudse basisscholen zijn er speciale klassen voor nieuwe kinderen die de taal niet machtig zijn. Na het eerste jaar gaan deze kinderen naar gewone lessen. De meeste scholen hebben beloofd om na het eerste jaar minstens vier nieuwe kinderen aan te nemen. Een coördinator helpt met het organiseren van deze klassen en zorgt dat de kinderen goed verdeeld worden na het eerste jaar.

Ook in het voortgezet onderwijs (middelbare school) werken verschillende gemeenten uit de regio samen, (Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas). Ze hebben iemand aangesteld om te helpen met dit samenwerken. Deze persoon is het eerste aanspreekpunt voor ISK Gouda, namens de regio. Samen willen we ervoor zorgen dat de voorspellingen over hoeveel kinderen er komen, waar ze naar school gaan, en andere dingen over onderwijs beter geregeld worden.

Vluchtelingenopvang in Cijfers

		2022		2023		2024	
		Taakstelling	gerealiseerd	Taakstelling	Gerealiseerd	Taakstelling	Gerealiseerd
		2022	2022	2023	2023	1e halfjaar	2023
a.	Noodopvang Oekraïne (aantal plekken)	272	272	309	331	331	331
b.	Opvang Asielzoekers (regionaal raadsvoorstel) (aantal plekken)	nvt	nvt	199	208	199	208
c.	Huisvesting statushouders (aantal personen)	99	136 (37 in mindering 2023)	204 163	216 (53 in mindering 2024)	79	53
d.	AMV (nidos) (totaal aantal plekken)			13	11	17	11

- Met de komst van de woonunits op de parkeerplaats van de Blokkerlocatie, voldoet Gouda per december aan de taakstelling die geldt vanaf 1 juli 2023 en de aanstaande ophoging per 1 februari 2024.
- In de bestuursovereenkomst met COA is een maximale opvang capaciteit van 350 voor de eerste vijf jaar vastgelegd. Op dit moment zijn er, in verband met een stagnerende verbouwing door onder andere de vondst van asbest, 208 plekken in de units beschikbaar.
- Gouda heeft de taakstelling voor 2023 (mede door de verlaging van de taakstelling van 204 naar 163 én de komst in November van 11 AMV met status) ruim gehaald. De gerealiseerde aantallen (216 in 2023 en 53 in 2024) zijn een inschatting. In de volgende nieuwsbrief zullen de daadwerkelijk gerealiseerde getallen worden opgenomen.
- Met de komst van de kleinschalige opvang in Crabethpark 38, waar 11 AMV'ers met status worden opgevangen, voldoen wij bijna aan de taakstelling van 13 plekken in 2023. In de eerste helft van 2024 is deze taakstelling verhoogd naar 17 plekken (+4 plekken).